

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

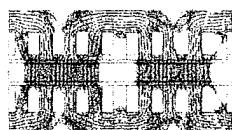
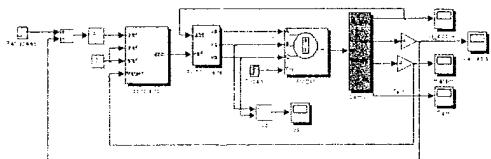
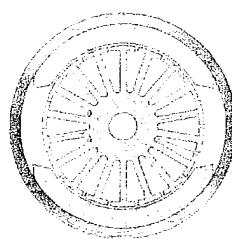
УНИВЕРЗИТЕТ СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ-СКОПЈЕ

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

ИСТРАЖУВАЊЕ И ПРИМЕНА НА СОВРЕМЕНИ МЕТОДИ ЗА КОМПЈУТЕРСКИ ПОДДРЖАНА АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРИЧНИТЕ МАШИНЫ

Научниот конференцијски програм

Скопје, септември 2009

УНИВЕРЗИТЕТ СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ – СКОПЈЕ

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

Институт за електрични машини, трансформатори и апарати

**ИСТРАЖУВАЊЕ И ПРИМЕНА НА СОВРЕМЕНИ МЕТОДИ
ЗА КОМПЈУТЕРСКИ ПОДДРЖКАНА АНАЛИЗА НА
ЕЛЕКТРИЧНИТЕ МАШИНИ**

— научно-истражувачки проект —

Скопје, септември 2009

УНИВЕРЗИТЕТ СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ – СКОПЈЕ

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ
Институт за електрични машини, трансформатори и апарати

Република Македонија
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"-СКОПЈЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

Бр. 05-20402

20. 10. 2009 год.
СКОПЈЕ

ИСТРАЖУВАЊЕ И ПРИМЕНА НА СОВРЕМЕНИ МЕТОДИ ЗА КОМПЈУТЕРСКИ ПОДДРЖКАНА АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРИЧНИТЕ МАШИНИ

– научно-истражувачки проект –

Истражувачи:

Проф. д-р Лидија Петковска
В. Проф. д-р Влатко Стоилков
Доц. д-р Крсте Најденкоски
д-р Василија Шарац
Асист. м-р Златко Колонцовски
Дем. Михаил Дигаловски, дипл. ел. инж.

Главен истражувач

В. Проф. д-р Гога Цветковски

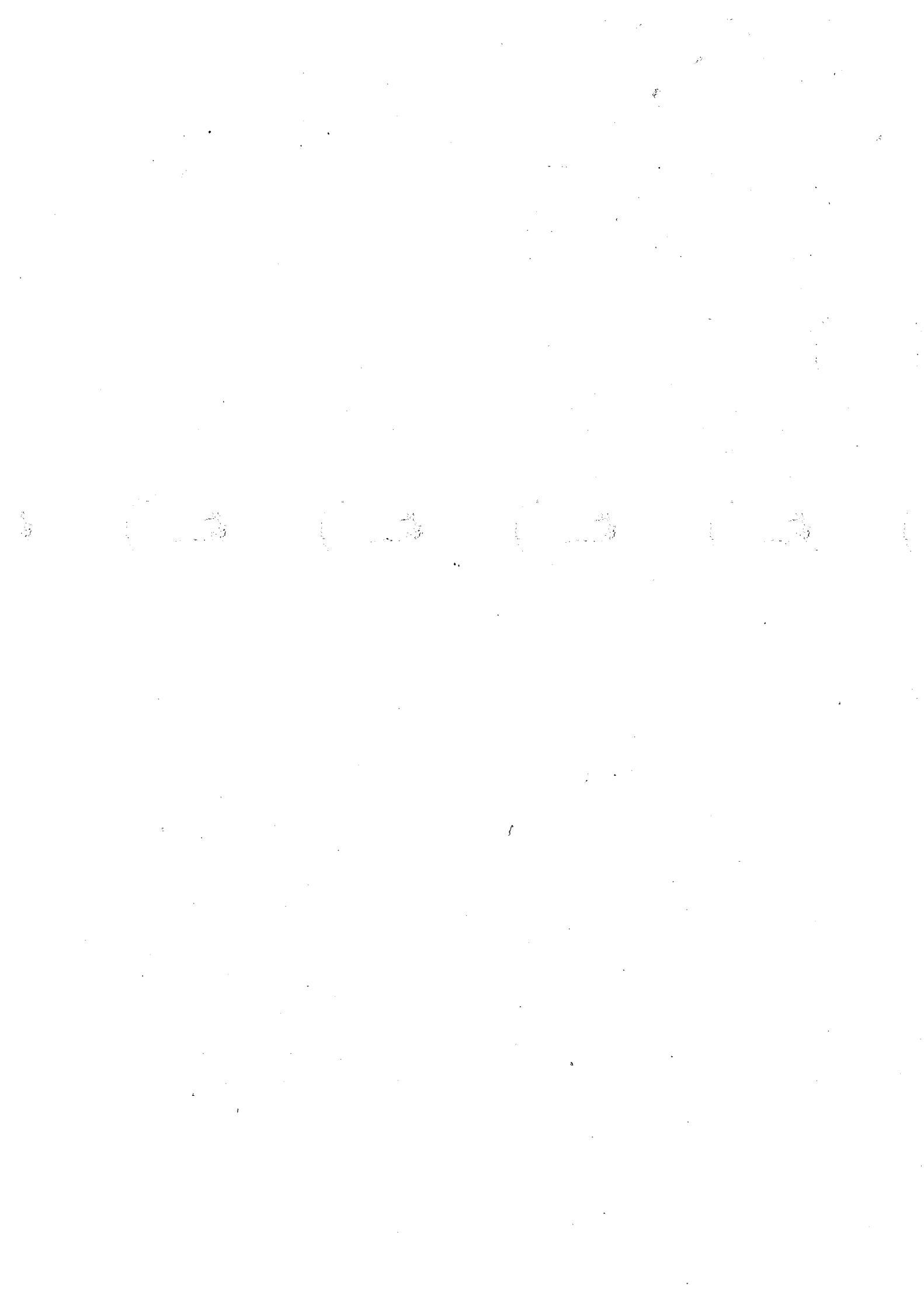
Млади истражувачи:

Сашо Мартиновски, дипл. ел. инж.
Хаџи-Манев Георги, дипл. ел. инж.
Иванов Ристе, дипл. ел. инж.
Колевска Зорица, дипл. ел. инж.
Наумовски Пеце, дипл. ел. инж.

Декан

Проф. д-р Миле Станковски

Скопје, септември 2009

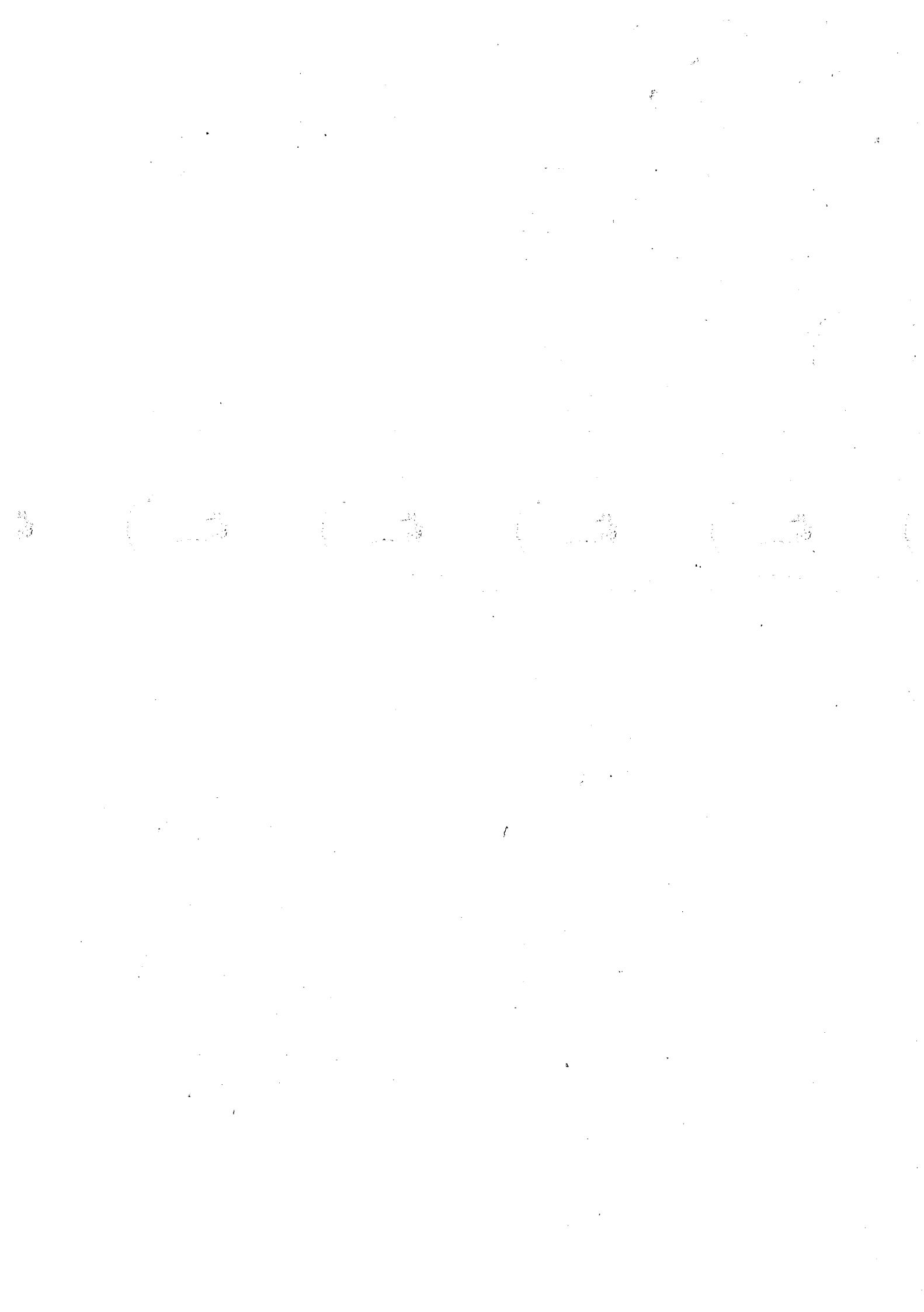

Научно-истражувачкиот проект

**ИСТРАЖУВАЊЕ И ПРИМЕНА НА СОВРЕМЕНИ МЕТОДИ
ЗА КОМПЈУТЕРСКИ ПОДДРЖАНА АНАЛИЗА НА
ЕЛЕКТРИЧНИТЕ МАШИНИ**

го посветуваме на
50-годишнината
од формирањето на Факултетот за електротехника и
информационски технологии во Скопје
и
60-годишнината
од формирањето на Универзитетот Св. Кирил и
Методиј во Скопје, Република Македонија

Авторите

СОДРЖИНА

	ПРЕДГОВОР	1
1.	МКЕ – СОВРЕМЕНА АЛАТКА ЗА ДИЗАЈН И АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРИЧНИ МАШИНИ	5
1.1.	ДЕФИНИЦИЈА НА ПРОБЛЕМАТИКАТА	7
1.1.1.	ПРОБЛЕМАТИКА НА ДИЗАЈН НА ЕЛЕКТРИЧНИ МАШИНИ СО <i>МКЕД</i>	7
1.1.2.	ПРОБЛЕМАТИКА НА АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРИЧНИ МАШИНИ СО <i>МКЕА</i>	9
1.2.	МКЕ – НУМЕРИЧКА АЛАТКА	10
1.2.1.	РЕЛЕВАНТНИ РАВЕНКИ	10
1.2.1.1.	Магнетостатски МКЕ проблем	12
1.2.1.2.	Временско–хармоничен МКЕ проблем	14
1.2.2.	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА МКЕ	16
1.2.3.	МОДЕЛИРАЊЕ НА ЕЛЕКТРИЧНИ МАШИНИ	20
1.2.3.1.	Дефиниција на проблемот	20
1.2.3.2.	Дефиниција на граничните услови	21
1.2.3.3.	Моделирање на магнетните материјали	21
1.2.3.4.	Моделирање на закосување на каналите– <i>квази 3D МКЕ</i>	26
1.2.4.	МКЕ – РЕЗУЛТАТИ	27
1.2.4.1.	Слика на магнетно поле	28
1.2.4.2.	Магнетен флукс и опфатени флуксови	29
1.2.4.3.	Магнетна индукција	29
1.2.4.4.	Магнетна енергија и коенергија	30
1.2.4.5.	Индуктивитет	30
1.2.4.6.	Електромагнетна сила и момент	31
1.3.	СПРЕГНАТИ ПРОБЛЕМИ ПРИ ДИЗАЈН И АНАЛИЗА	31
1.3.1.	МКЕ – СПРЕГНАТИ ПОЛИЊА	32
1.3.2.	ТЕРМО–ЕЛЕКТРОМАГНЕТЕН СПРЕГНАТ ПРОБЛЕМ	33
2.	МКЕ ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ СИНХРОН ДИСКОВ МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	35
2.1.	ОПИС НА ПРОТОТИПОТ НА СИНХРОН ДИСКОВ МОТОР	36
2.2.	МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ НА СДМПМ	39
2.2.1.	КОНСТАНТНИ ВЛЕЗНИ ПАРАМЕТРИ И ДИМЕНЗИИ	40
2.2.2.	ГЕОМЕТРИСКИ ПАРАМЕТРИ И ДИМЕНЗИИ	42
2.2.3.	ПАРАМЕТРИ И ДИМЕНЗИИ НА МАГНЕТНОТО КОЛО	43
2.2.4.	ПАРАМЕТРИ И ДИМЕНЗИИ НА ЕЛЕКТРИЧНОТО КОЛО	47

2.2.5.	КОЕФИЦИЕНТ НА ПОЛЕЗНО ДЕЈСТВО ОПТИМАЛНО ПРОЕКТРАЊЕ НА СДМПМ СО ПОМОШ НА ГЕНЕТСКИ АЛГОРИТАМ	49
2.3.		50
2.4.	ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ НА СДМПМ СО ПОМОШ НА МКЕ	57
2.4.1.	МОДЕЛИРАЊЕ НА СДМПМ ЗА ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ	58
2.4.1.1.	Моделирање на геометријата на СДМПМ	58
2.4.1.2.	Дефинирање на граничните услови	59
2.4.1.3.	Дефинирање на особините на магнетните материјали	60
2.4.1.4.	Пресметка на магнетното поле во прототипот на СДМПМ	63
2.4.1.5.	Пресметка на магнетното поле на оптимиран модел на СДМПМ	67
2.4.1.6.	Пресметка на електромагнетниот момент на СДМПМ	70
2.4.1.7.	Пресметка на моментот на забните хармоници (cogging torque) на СДМПМ	73
3.	КОМПЛЕКСНА МКЕ АНАЛИЗА НА СИНХРОН МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	75
3.1.	МКЕ АНАЛИЗА НА СТАЦИОНАРЕН РЕЖИМ НА РАБОТА НА ЕКМ 90М–6	76
3.1.1.	ТОПОЛОГИЈА НА МОТОРОТ ЕКМ 90М–6	76
3.1.2.	МКЕ МОДЕЛ НА ЕКМ 90М–6	79
3.1.2.1.	Геометрија и материјали	79
3.1.2.2.	Струјни оптоварувања и гранични услови	79
3.1.2.3.	Вртење на роторот	79
3.1.2.4.	Мрежа на конечни елементи	80
3.1.3.	МАГНЕТНО ПОЛЕ ВО ЕКМ 90М–6	81
3.1.3.1.	Магнетно поле од перманентните магнети	81
3.1.3.2.	Магнетно поле на реакцијата на индуктот	82
3.1.3.3.	Резултантно магнетно поле	83
3.1.4.	ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЕКМ 90М–6	84
3.1.4.1.	Магнетна индукција по пол	85
3.1.4.2.	Просторна распределба на магнетната индукција	86
3.1.4.3.	Магнетна коенергија	88
3.1.5.	ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЕКМ–6	89
3.1.5.1.	Електромагнетен момент	89
3.1.5.2.	Момент на забните хармоници (cogging torque)	90
4.	МКЕ АНАЛИЗА НА ЕДНОФАЗЕН СИНХРОН МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	93
4.1.	ЕДНОФАЗЕН СИНХРОН МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ SPM-25/PM ВО СТАЦИОНАРЕН РЕЖИМ НА РАБОТА	94
4.1.1.	КОНСТРУКЦИЈА НА Е-СМПМ	94
4.1.1.1.	Статор	95
4.1.1.2.	Намотка	95
4.1.1.3.	Ротор	96
4.1.2.	МКЕ АНАЛИЗА НА Е-СМПМ	96
4.1.2.1.	Мрежа на конечни елементи во SPM-25/PM	97
4.1.2.2.	Магнетно поле во SPM-25/PM	98
4.1.2.3.	МКЕ карактеристики на SPM-25/PM	103

49	5.	МКЕ ЗА АНАЛИЗА НА КОЛЕКТОРСКИ МОТОР СО ПЕРМАНЕНТИ МАГНЕТИ	109
50	5.1.	ОПИС НА КОЛЕКТОРСКИОТ МОТОР СО ПЕРМАНЕНТИ МАГНЕТИ	110
57	5.2.	МОДЕЛИРАЊЕ НА КМПМ ЗА ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ	113
58	5.2.1.	МОДЕЛИРАЊЕ НА ГЕОМЕТРИЈАТА НА КМПМ	113
59	5.2.2.	ДЕФИНИРАЊЕ НА ГРАНИЧНИТЕ УСЛОВИ	114
60	5.2.3.	ДЕФИНИРАЊЕ НА ОСОБИНИТЕ НА МАГНЕТНИТЕ МАТЕРИЈАЛИ	115
63	5.3.	ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ НА КОЛЕКТОРСКИОТ МОТОР СО ПЕРМАНЕНТИ МАГНЕТИ	118
67	5.3.1.	АНАЛИЗА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ	118
70	5.3.2.	ПРЕСМЕТКА И АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ	120
73	5.3.2.1.	Пресметка и анализа на магнетниот флукс	120
	5.3.2.2.	Пресметка и анализа на магнетната индукција во воздушниот зрај	121
75	5.3.3.	ПРЕСМЕТКА И АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ	123
	5.3.3.1.	Пресметка и анализа на електромагнетниот момент	123
	5.3.3.2.	Пресметка и анализа на пулзирачкиот момент	124
76	6.	МКЕ АНАЛИЗА НА ТРИФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР СО FLUX 2D	127
79	6.1.	ПРОГРАМСКИ ПАКЕТ FLUX2D ЗА МКЕ АНАЛИЗА	128
79	6.1.1.	ПРЕТ-ПРОЦЕСОР	129
80	6.1.2.	ПРОЦЕСОР	137
81	6.1.3.	ПОСТ-ПРОЦЕСОР	138
81	6.2.	МКЕ РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗА НА ТРИФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР	138
82	6.2.1.	АНАЛИЗА НА РАСПРЕДЕЛБАТА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ	139
83	6.2.2.	АНАЛИЗА НА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ	141
84	6.2.2.1.	Магнетна индукција	141
85	6.2.2.2.	Електромагнетен момент	143
86	6.2.2.3.	Моќност од мрежа	145
88	6.2.2.4.	Струја во статорските намотки	146
89	7.	МКЕ АНАЛИЗА НА ТРИФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР СО FEMM	147
90	7.1.	ПРОГРАМСКИ ПАКЕТ FEMM ЗА МКЕ АНАЛИЗА	147
93	7.1.1.	МОДЕЛИРАЊЕ НА ГЕОМЕТРИЈАТА	148
	7.1.2.	ИЗБОР НА МАТЕРИЈАЛИТЕ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА ИЗВЕДБА НА МОТОРОТ	149
94	7.1.3.	ПРОЦЕСОР – ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ ВО ТРИФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР	154
94	7.1.4.	ПОСТ-ПРОЦЕСОР – ПРИКАЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	155
95	7.2.	МКЕ РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗА НА ТРИФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР ВО FEMM	156
96	7.2.1.	АНАЛИЗА НА РАСПРЕДЕЛБАТА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ	156
97	7.2.2.	АНАЛИЗА НА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ	158
98	7.2.2.1.	Магнетна индукција	158
103			

8.	МКЕ АНАЛИЗА НА ЕДНОФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР СО ЗАСЕЧЕНИ ПОЛОВИ СО FEMM	161
8.1.	ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА МЕТОДОТ НА КОНЕЧНИ ЕЛЕМЕНТИ - МКЕ	162
8.2.	МКЕ – МАГНЕТОСТАТСКИ ПРИСТАП	163
8.2.1.	ПРЕТПРОЦЕСИРАЊЕ – МОДЕЛИРАЊЕ НА МОТОРОТ ЗА ПРИМЕНА НА МКЕ	164
8.2.1.1.	Вчитување на точната геометрија на моторот АКО-16 Генерирање на мрежата на конечни елементи	165
8.2.1.2.	Дефинирање на граничните услови	166
8.2.1.3.	Вчитување на карактеристиките на материјалите	166
8.2.1.4.	Вчитување на струјните оптоварувања на возбудната намотка на статорот	169
8.2.1.5.	Вчитување на струјните оптоварувања во кусоврзаниот прстен на статорот	169
8.2.1.6.	Вчитување на струјните оптоварувања на роторот	171
8.2.1.7.	Моделирање на вртењето на роторот	173
8.2.1.8.	Моделирање на лизгањета	177
8.2.1.9.	Моделирање на закосувањето на каналите на роторот	178
8.2.2.	ПРОЦЕСИРАЊЕ – ПРЕСМЕТКА НА МАГНЕТНОТО ПОЛЕ ВО МОТОРОТ АКО-16	180
8.2.3.	ПОСТПРОЦЕСИРАЊЕ	
9.	МКЕ ЗА МУЛТИФИЗИЧКА ТЕРМАЛНА АНАЛИЗА НА ВИСОКОБРЗИНСКА ЕЛЕКТРИЧНА МАШИНА СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	189
9.1.	КОРИСТЕНИ МЕТОДИ	192
9.1.1.	ДВОДИМЕНЗИОНАЛЕН АКСИСИМЕТРИЧЕН НУМЕРИЧКИ МУЛТИФИЗИЧКИ МОДЕЛ	193
9.1.2.	ТРИДИМЕНЗИОНАЛЕН МОДЕЛ НА ТОПЛИНСКИ ТРАНСФЕР	196
9.1.3.	МЕТОД НА ТЕРМАЛНО ПОЛЕ	198
9.2.	РЕЗУЛТАТИ ОД ТЕРМИЧКИТЕ ПРЕСМЕТКИ И НИВНА АНАЛИЗА	200
9.2.1.	РЕЗУЛТАТИ НА ЗАГУБИТЕ ВО ЕЛЕКТРИЧНАТА МАШИНА	193
9.2.2.	РЕЗУЛТАТИ ЗА РАСПРЕДЕЛБАТА НА ТЕМПЕРАТУРИТЕ ВО МАШИНАТА	201
9.2.3.	ВЕРИФИКАЦИЈА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	205
10.	ПРИМЕНА НА МКЕ ЗА АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИ И ТОПЛИНСКИ ПРОЦЕСИ ВО ТРАНСФОРМАТОРИ	209
10.1.	ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИ СИЛИ ВО ТРИФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР	211
10.1.1.	МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ	211
10.1.2.	МАТЕМАТИЧКА ФОРМУЛАЦИЈА ЗА МКЕ ПРЕСМЕТКА НА ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИТЕ СИЛИ ПРИ КУСА ВРСКА	213
10.1.3.	АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	213
10.1.3.1.	Истражување на новите модели на намотки	216
10.1.3.2.	Распределба на електромагнетното поле	220
10.1.3.3.	Распределба на електромагнетните сили	223
10.1.3.4.	Анализа на електромагнетните сили во моделите	227
10.2.	ТЕМПЕРАТУРНА ПРЕСМЕТКА НА ТРАНСФОРМАТОР	228
10.2.1.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА МЕТОДОТ НА КОНЕЧНИ ЕЛЕМЕНТИ (МКЕ)	228

	10.2.2. МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ТОПЛИНСКИ ПОЛИЊА СО ПОМОШ НА МКЕ	230
161	10.2.3. ANSYS ПРОГРАМСКИ ПАКЕТ ЗА ПРЕСМЕТКА И АНАЛИЗА НА ТОПЛИНСКИ ПРОЦЕСИ	232
162	10.2.3.1. Дефиниција на стационарни топлински процеси	233
163	10.2.3.2. Дефиниција на преодни топлински процеси	234
164	10.2.4. ANSYS МОДЕЛ НА ТРАНСФОРМАТОР И ПРЕСМЕТКА НА ТЕМПЕРАТУРНО ПОЛЕ	234
165	10.2.4.1. Формирање на модел за анализа на топлинските појави	235
166	10.2.4.2. Дефинирање на оптоварувањето и МКЕ решение	244
166	10.2.5. МКЕ РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗА	245
169	11. MATLAB/SIMULINK – СОВРЕМЕНА АЛАТКА ЗА ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ЕЛЕКТРИЧНИТЕ МАШИНИ	253
169	11.1. МОДЕЛИРАЊЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ КОМПОНЕНТИ	255
171	11.2. АЛАТКИ ЗА ДИНАМИЧКИ СИМУЛАЦИИ	256
173	11.3. ВОВЕД ВО ПРОГРАМСКИОТ ПАКЕТ MATLAB/Simulink	257
177	11.3.1. АКТИВИРАЊЕ НА SIMULINK	257
178	11.3.2. ИЗБОР НА МЕТОДИ ЗА ИНТЕГРАЦИЈА	263
180	12. АНАЛИЗА НА ДИНАМИЧКИ РЕЖИМИ НА РАБОТА НА СИНХРОН ДИСКОВ МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	265
189	12.1. ДИНАМИЧКИ МОДЕЛ НА СДМПМ	265
192	12.1.1. МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛ НА СДМПМ	266
193	12.1.2. ПАРАМЕТРИ НА СДМПМ – ОТПОРНОСТИ И РЕАКТАНСИ	267
196	12.1.3. ФУНКЦИОНАЛНА СИМУЛАЦИСКА ШЕМА НА СДМПМ	269
198	12.2. ДИНАМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА СДМПМ	271
200	12.2.1. ДИНАМИКА НА СДМПМ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ ВО ПРАЗЕН $\hat{\Omega}$	271
205	12.2.2. ДИНАМИКА НА СДМПМ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ СО ОПТОВАРУВАЊЕ	272
209	13. АНАЛИЗА НА ДИНАМИЧКИ РЕЖИМИ НА РАБОТА НА СИНХРОН МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	275
211	13.1. ДИНАМИЧКИ МОДЕЛ НА МОТОРОТ ЕКМ 90М-6	275
213	13.1.1. МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛ НА СМПМ	276
216	13.1.2. ПАРАМЕТРИ НА СМПМ – ОТПОРНОСТИ И РЕАКТАНСИ	277
216	13.1.3. ФУНКЦИОНАЛНА СИМУЛАЦИСКА ШЕМА НА ЕКМ 90М-6	279
220	13.2. ДИНАМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЕКМ 90М-6	279
223	13.2.1. ДИНАМИКА НА СМПМ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ ВО ПРАЗЕН $\hat{\Omega}$	280
227	13.2.2. ДИНАМИКА НА СДМПМ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ СО ОПТОВАРУВАЊЕ	281
228	14. ДИНАМИЧКИ РЕЖИМИ НА РАБОТА НА ЕДНОФАЗЕН СИНХРОН МОТОР СО ПЕРМАНЕНТНИ МАГНЕТИ	283
228	14.1. РАЗВОЈ НА СИМУЛАЦИСКИ МОДЕЛ НА SMP-25/PM	284
228	14.2. ДИНАМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА МОТОРОТ SMP-25/PM	287
228	14.2.1. ЗАЛЕТУВАЊЕ ВО ПРАЗЕН $\hat{\Omega}$ НА МОТОРОТ SMP-25/PM	287
228	14.2.2. ЗАЛЕТУВАЊЕ НА ОПТОВАРЕН МОТОР SMP-25/PM	290

15.	ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ЧЕКОРЕН МОТОР	293
15.1.	ПРИНЦИП НА РАБОТА НА ЧЕКОРНите МОТОРИ	294
15.1.1.	ЧЕКОРНИ РЕЛУКТАНТНИ МОТОРИ	295
15.1.2.	ЧЕКОРНИ МОТОРИ СО ПЕРМАНЕНТИ МАГНЕТИ	296
15.1.3.	ХИБРИДНИ ЧЕКОРНИ МОТОРИ	297
15.1.4.	ПРИМЕНА НА ЧЕКОРНите МОТОРИ	301
15.2.	ОСНОВНА ТЕОРИЈА НА ДИНАМИЧКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЧЕКОРНите МОТОРИ	301
15.3.	СОФТВЕРСКИ ПАКЕТ MATLAB-SIMULINK	305
15.3.1.	СИМУЛАЦИЈА НА ХИБРИДЕН ЧЕКОРЕН МИКРОМОТОР СО ПОМОШ НА СОФТВЕРСКИОТ ПАКЕТ MATLAB-SIMULINK	307
15.3.2.	СИМУЛАЦИЈА НА ЧЕКОРНИОТ МОТОР	311
16.	ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ЕДНОФАЗЕН АСИНХРОН МОТОР СО ЗАСЕЧЕНИ ПОЛОВИ АКО-16	321
16.1.	РАЗВОЈ НА МАТЕМАТИЧКИ МОДЕЛ НА ЕФАМЗП	294
16.2.	РАЗВОЈ И ПРИМЕНА НА СИМУЛАЦИОНИОТ МОДЕЛ НА АСИНХРОН МОТОР СО ЗАСЕЧЕНИ ПОЛОВИ ТИП АКО-16	326
16.2.1.	СИМУЛИНК-МОДЕЛ НА ПРОТОТИПОТ АКО-16	295
16.2.2.	РЕЗУЛТАТИ	329
16.3.	ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ПРОТОТИПОТ АКО-16	330
16.3.1.	ДИНАМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ ВО ПРАЗЕН ОД	330
16.3.2.	ДИНАМИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ ПРИ ЗАЛЕТУВАЊЕ ДО НОМИНАЛНО ОПТОВАРУВАЊЕ	334
17.	ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ТРИФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР	339
17.1.	РАЗВОЈ И ИЗВЕДБА НА СИМУЛАЦИОНЕН МОДЕЛ НА ТРИФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР	339
17.1.1.	РАВЕНКИ НА МАГНЕТНИТЕ ФЛУКСЕВИ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ	339
17.1.2.	РАВЕНКИ НА НАПОННИТЕ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ	341
17.1.3.	ЕКВИВАЛЕНТНА ШЕМА НА ТРАНСФОРМАТОРОТ	342
17.1.4.	СИМУЛАЦИОНЕН МОДЕЛ НА ЕДНОФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР	343
17.2.	СИМУЛАЦИОНЕН МОДЕЛ НА ТРИФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР ВО MATLAB/SIMULINK	346
17.2.1.	КРАТОК ОСВРТ КОН СИМУЛАЦИОНИОТ МОДЕЛ НА ТРИФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР И ОБЈАСНУВАЊЕ НА НЕГОВИОТ НАЧИН НА ФУНКЦИОНИРАЊЕ	349
17.3.	ТРАНЗИЕНТНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ ПРИ РАЗЛИЧНИ РЕЖИМИ НА ВКЛУЧУВАЊЕ ВО РАБОТА	350
17.3.1.	ВКЛУЧУВАЊЕ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ НА МРЕЖА ПРИ НОМИНАЛЕН НАПОН БЕЗ ОПТОВАРУВАЊЕ	350
17.3.2.	ВКЛУЧУВАЊЕ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ НА МРЕЖА ПРИ НОМИНАЛЕН НАПОН СО НОМИНАЛНО ОПТОВАРУВАЊЕ	355
17.3.3.	ВКЛУЧУВАЊЕ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ НА МРЕЖА ПРИ ОБИД НА КУСА ВРСКА СО СНИЖЕН НАПОН	360
17.3.4.	ВКЛУЧУВАЊЕ НА ТРАНСФОРМАТОРОТ НА МРЕЖА ПРИ ХАВАРИСКА КУСА ВРСКА СО НОМИНАЛЕН НАПОН	363

18.	ДИНАМИЧКА АНАЛИЗА НА ВЕТРОГЕНЕРАТОРСКИ СИСТЕМИ	365
18.1.	ВИДОВИ ВЕТРОГЕНЕРАТОРИ И НИВНО ПОВРЗУВАЊЕ СО МРЕЖА	366
18.1.1.	МЕКО ПУШТАЊЕ НА ВЕТРОГЕНЕРАТОРИ ПРИКЛУЧЕНИ НА ЕЛЕКТРИЧНА МРЕЖА	366
18.1.2.	ВЕТРОГЕНЕРАТОРИ СО ПРОМЕНЛИВА БРЗИНА	367
18.1.2.1.	Асинхрони ветрогенератори со кафезен ротор	367
18.1.2.2.	Асинхрони ветрогенератори со намотан ротор	370
18.1.2.3.	Синхрони ветрогенератори	371
18.1.3.	ЕКВИВАЛЕНТНА ШЕМА НА ТРАНСФОРМАТОРОТ	342
18.1.4.	СИМУЛАЦИОНЕН МОДЕЛ НА ЕДНОФАЗЕН ТРАНСФОРМАТОР	343
18.2.	МОДЕЛИРАЊЕ И СИМУЛАЦИЈА НА ВЕТРОГЕНЕРАТОРСКИ СИСТЕМИ СО ПРОМЕНЛИВА БРЗИНА	373
18.2.1.	ОПИС НА УПОТРЕБЕНИТЕ БЛОКОВИ	374
18.2.1.1.	Блок за управување на напонскиот инвертор	376
18.2.2.	СИМУЛАЦИЈА НА МОДЕЛОТ	380
18.2.2.1.	Брзина на ветер	380
19.	АНАЛИЗА НА ВЕТРОГЕНЕРАТОРСКИ СИСТЕМ СО АСИНХРОНИ ГЕНЕРАТОРИ ПО АНАЛИТИЧКИ ПАТ	383
19.1.	КЛАСИЧЕН ПРИКАЗ НА СТАЦИОНАРНА СОСТОЈБА НА АСИНХРОНА МАШИНА	385
19.1.1.	ГЕНЕРИРАНА МОЌНОСТ	388
19.1.2.	ПРИКАЖУВАЊЕ НА ЗАГУБИТЕ НА АСИНХРОНИОТ ГЕНЕРАТОР	390
19.1.3.	КАРАКТЕРИСТИКИ НА АСИНХРОНАТА МАШИНА КОЈА РАБОТИ КАКО ГЕНЕРАТОР ПОВРЗАН НА ДИСТРИБУТИВНА МРЕЖА	391
19.1.4.	АСИНХРОН ГЕНЕРАТОР СО ГОЛЕМА ЕФИКАСНОСТ	394
19.1.5.	ДВОЈНО НАПОЈУВАНИ АСИНХРОНИ ГЕНЕРАТОРИ	395
19.2.	АСИНХРОНИ ГЕНЕРАТОРИ СО САМОВОЗБУДА	396
19.2.1.	ПЕРФОРМАНСИ НА АСИНХРОНИОТ ГЕНЕРАТОР СО САМОВОЗБУДА	396
19.2.2.	МАТЕМАТИЧКИ ОПИС НА САМОВОЗБУДУВАЧКИОТ ПРОЦЕС	399
19.2.3.	СЕРИСКИ КОНДЕНЗATORИ И ЗАСИЛЕНА ВОЗБУДА НА АСИНХРОНИОТ ГЕНЕРАТОР	404
19.3.	АСИНХРОНИ ГЕНЕРАТОРИ СО НАМОТАН РОТОР	405
19.3.1.	РАВЕНКИ НА СТАЦИОНАРНА СОСТОЈБА	408
19.3.2.	ЕКВИВАЛЕНТНО ЕЛЕКТРИЧНО КОЛО	410
19.3.3.	РАБОТА ПРИ ПОВРЗУВАЊЕ СО ЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА	413
19.3.4.	САМОСТОЈНА РАБОТА НА СИНХРОН ГЕНЕРАТОР СО НАМОТАН РОТОР	414
19.3.5.	ПРЕГЛЕД	417
20.	КОМПЈУТЕРСКА АНАЛИЗА НА ЕНЕРГИЈАТА НА ВЕТРОТ	419
20.1.	ПРЕГЛЕД НА СОФТВЕРСКИ ПАКЕТИ ЗА АНАЛИЗА НА ЕНЕРГИЈАТА НА ВЕТРОТ	421
20.1.1.	HOMIER	421
20.1.2.	HYBRID 2	422
20.1.3.	RETSCREEN	423
20.1.4.	КРАТОК ПРЕГЛЕД	424
20.2.	ОПИС НА СОФТВЕРСКАТА АЛАТКА RETSCREEN	425
20.2.1.	МАТЕМАТИЧКО МОДЕЛИРАЊЕ	426

20.2.1.1.	Физичко моделирање	426
20.2.2.	РАСПРЕДЕЛБА НА ВЕТРОТ	427
20.2.3.	КРИВА НА ЕНЕРГИЈАТА	428
20.2.4.	ПРЕСМЕТКА НА ПРОИЗВЕДЕНАТА ЕНЕРГИЈА	428
20.2.4.1.	Несведена произведена енергија	429
20.2.4.2.	Бруто произведена енергија (сведена енергија)	429
20.2.4.3.	Испорачана обновлива енергија	429
20.2.4.4.	Собрана обновлива енергија	430
20.2.4.5.	Стапка на апсорпција и предадена обновлива енергија	430
20.2.4.6.	Вишок на обновлива енергија	431
20.3.	ВЛЕЗНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОЦЕНКА НА ИСКОРИСТУВАЊЕТО НА ЕНЕРГИЈАТА НА ВЕТРОТ ОД АСПЕКТ НА ГЕНЕРАТОРОТ	432
20.3.1.	ЕНЕРГИЈАТА СОДРЖАНА ВО ВЕТРОТ	433
20.3.2.	ГУСТИНА НА ВОЗДУХОТ	433
20.3.3.	ДИЈАМЕТАРОТ НА ТУРБИНАТА	435
20.3.4.	БРЗИНА НА ВЕТЕРОТ	437
20.4.	СИМУЛАЦИЈА И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ПРИМЕНА НА РАЗЛИЧНИ ТИПОВИ НА ЕЛЕКТРИЧНИ МАШИНИ	438
20.5.	ОПШТА ОЦЕНКА НА СОФТВЕРСКИТЕ РЕШЕНИЈА	444
БИБЛИОГРАФИЈА		445
РЕФЕРЕНЦИ		459